

Vintereksamen 2021/2022

Ordinær eksamen

Skriftlig prøve i: 460162E013 - Finansieringsret

Varighed: 3 timer

Hjælpemidler: Alle

RETTEVEJLEDNING

Følgende rettevejledning er udarbejdet med henblik på, at eksaminanden kan danne sig et overblik over, hvad de korrekte løsninger af opgaverne er. Den er derfor ikke udtryk for en idealbesvarelse. Det bemærkes endvidere, at der for hver eksaminand er tale om en konkret vurdering af, hvorvidt læringsmålene er opfyldt, og at der er tale om en helhedsvurdering, herunder hvorvidt der optræder grove fejl i besvarelsen. Særligt vægtet er evnen til at identificere en opgaves problemstilling(er), til sikkert at argumentere for dennes korrekte løsning med henvisninger til de relevante lovbestemmelser, juridiske principper og/eller retspraksis (modsat den blotte angivelse af den korrekte løsning), og til at formulere sig i et klart og juridisk korrekt sprog.

Spørgsmål 1: Beskriv kort og præcist, hvorledes fordringerne kan anvendes som kreditgrundlag. Angiv i den forbindelse de forskellige muligheder, herunder forskelle og ligheder, de relevante lovbestemmelser, og hvad man skal være særlig opmærksom på.

Spørgsmålet fordrer, at eksaminanden klart og præcist kan nævne de mest relevante muligheder for at opnå sikkerhed i fordringer og kvalificere disse retligt, men spørgsmålet fordrer ikke et entydigt svar. Udover pant i fordringer, herunder muligheder for at pantsætte simple fordringer i medfør af reglerne i GBL kap. 3, f.eks. som led i en factoringordning, skal eksaminanden behandle muligheden for at opnå fordringspant, jf. TL § 47 d, og bør også omtale alternativet virksomhedspant efter TL § 47 c, hvor pant i simple fordringer er nævnt i stk. 3, nr. 1. De retlige egenskaber, herunder forskelle og ligheder, skal i forbindelse med besvarelsen beskrives. Endelig skal iagttagelsen af de

relevante sikringsakter (især denunciation, jf. GBL § 31 analogt, og tinglysning) angives, som noget man særligt skal være opmærksom på.

PENSUM:

Bent Iversen m.fl.: Panteret (5. udg. 2015), især kap. 13, afsnit 1 (panteret i simple fordringer), afsnit 3 (factoring) og afsnit 4 (fordringspant). Virksomhedspant er omtalt i kap. 11, afsnit 4.2.2, og panteret i negotiable dokumenter i kap. 14.

Spørgsmål 2: Redegør for retsstillingen mellem Findus Finans A/S og Sølyst Sparekasse, som begge mener at have sikkerhed i bilen. Det skal lægges til grund, at de indgåede aftaler lever op til kreditaftalelovens informationspligt og er forbundet med sædvanlige kreditomkostninger.

Indledningsvist skal eksaminanden behandle, hvorvidt der er tale om en forbrugerkreditaftale omfattet af kreditaftaleloven. Da der er tale om en forbrugerkreditaftale i medfør af KAL § 1, stk. 1, som ikke undtages i KAL § 3, finder loven anvendelse. Selvom Klara Kastberg en sjælden gang vil anvende bilen erhvervsmæssigt, handler hun hovedsageligt uden for sit erhverv, jf. KAL § 4, nr. 1.

Der foreligger et kreditkøb, jf. KAL § 4, nr. 15, litra b (et oprindeligt trepartsforhold), med Brande Bilhus A/S som sælger og Findus Finans A/S som kreditgiver. Eksaminanden skal i den forbindelse tage stilling til, hvorvidt Findus Finans A/S har et gyldigt ejendomsforbehold i bilen. Med ordene "indtil Klara Kastberg har betalt det skyldige beløb kr. 160.000, forbeholder Findus Finans A/S sig ejendomsretten til den solgte bil: Dacia Lodgy [specificeret med blandt andet stelnummer]" har Findus Finans A/S taget et ejendomsforbehold i bilen, jf. KAL § 4, nr. 16, og genstanden herfor (bilen) er behørigt specificeret. Eksaminanden skal i den forbindelse vurdere, hvorvidt gyldighedsbetingelserne i KAL § 34 er opfyldt. KAL § 34, stk. 1, nr. 1-3, er opfyldt, idet ejendomsforbeholdet er aftalt inden overgivelsen af bilen, vedrører en finansiering på mere end kr. 2.000, og intet tyder på, at der er tale om et variabelt lånebeløb. Klara Kastberg har endvidere som forbruger erlagt 20 % af kontantprisen i udbetaling ved bilens overgivelse, jf. KAL § 34, stk. 1, nr. 4. Det er en grov fejl, hvis eksaminanden angiver, at sælger medvirker til erlæggelsen af udbetalingen ved at foreslå, at hun låner til udbetalingen i eget pengeinstitut. Endelig er der sket tinglysning af ejendomsforbeholdet, jf. TL § 42 d, da bilen er omfattet af de registreringspligtige bilbogsaktiver i medfør af TL § 42 c; forholdet er beskrevet nærmere nedenfor.

Det fremgår af opgaveteksten, at der sker tinglysning af såvel ejendomsforbehold som underpant. Omvendt fremgår det ikke af opgaveteksten, at bilen hverken er eller tidligere har været registreret i Køretøjsregisteret – Det digitale Motorregister (DMR) (tidligere Centralregisteret for Motorkøretøjer (CRM)). Ligesom det heller ikke fremgår, at der ved tinglysningen er givet anmærkning i medfør af TL § 42 f, stk. 2, 3. pkt. om, at køretøjet ikke er registreret. Vælger eksaminanden alligevel at behandle TL § 42 d, stk. 2, 1. pkt., skal vedkommende se, at aftaleerhververe (i opgaveteksten Sølyst Sparekasse) ikke er omfattet af ordlyden. I TL § 42 d, stk. 2, 1. pkt., angives alene, at der uanset bestemmelsen i TL § 42 d, stk. 1, ikke tinglyses for at opnå beskyttelse mod "retsforfølgning" (dvs. udlæg mv.), hvis køretøjet hverken er eller tidligere har været registreret i (nu) DMR. Det indebærer, at Findus Finans A/S også i

denne situation skal tinglyse sit ejendomsforbehold for at være beskyttet mod godtroende aftaleerhververe.

Udbetalingen på kr. 40.000 erlægges ved optagelsen af et såkaldt fritstående lån (pengelån) i Sølyst Sparekasse. Eksaminanden bør i den anledning angive, at KAL § 21, stk. 1, ikke er til hinder for, at Sølyst Sparekasse får underpant i bilen, da bestemmelsen ikke omfatter pant for såkaldt fritstående lån, men alene omfatter kreditkøb.

Med udgangspunkt i ovenstående skal eksaminanden sluttelig behandle spørgsmålet, om Sølyst Sparekasse som en senere aftaleerhverver med tinglyst underpant i bilen kan ekstingvere Findus Finans A/S' ejendomsforbehold i bilen, som først tinglyses efterfølgende.

Som aftaleerhverver skal Sølyst Sparekasse opfylde de sædvanlige ekstinktionsbetingelser, herunder kravet om god tro, for at der kan ske ekstinktion af Findus Finans A/S' utinglyste ejendomsforbehold, jf. TL § 42 d, stk. 1, 1. pkt. Det fremgår af opgaveteksten, at Sølyst Sparekasse indvilligede i at låne til udbetalingen efter nøje gennemlæsning af kreditkøbsaftalen. Sølyst Sparekasse kendte således til Findus Finans A/S' ejendomsforbehold i bilen og var derfor ikke i god tro om det utinglyste ejendomsforbehold i medfør af TL § 5 på tidspunktet for anmeldelse af sin panteret til tinglysning.

Konklusionen er derfor, at der ikke er sket ekstinktion af det utinglyste ejendomsforbehold til Findus Finans A/S.

PENSUM:

Bent Iversen m.fl.: Panteret (5. udg. 2015), især s. 354-367 (TL §§ 42 c og 42 d, hvor også TL § 5 er behandlet).

Anders Ørngaard: Sikkerhed i løsøre (10. udg. 2020), s. 134 f. (forbrugerbegrebet), s. 138 (KAL § 21) og s. 140-144 (KAL § 34) og s. 154-156 (KAL § 4, nr. 15, litra b).

Spørgsmål 3: Redegør for parternes retsstilling med hensyn til vaskemaskinen.

Det angives i opgaveteksten, at ejendomsforbeholdet i vaskemaskinen er gyldigt, hvorfor eksaminanden ikke skal tage nærmere stilling hertil. Inddrages kreditaftaleloven i besvarelsen, bør det angives, at loven ikke finder anvendelse, jf. KAL § 3, stk. 1, nr. 1-2.

Spørgsmålet er, om vaskemaskinen omfattes af ejendomsparthavers (dvs. Sølyst Sparekasses) ret til det i TL § 38 nævnte standardtilbehør. Er det tilfældet, kan Hvidevarehuset A/S ikke gøre sit ejendomsforbehold gældende og tage vaskemaskinen tilbage. En vaskemaskine kan som standardtilbehør omfattes af TL § 38, hvis den er "blevet indlagt i bygningen på ejerens bekostning til brug for bygningen". Eksaminanden skal i den forbindelse behandle, hvad der taler for og imod, at dette er tilfældet. Selvom Klara Kastberg endnu ikke har betalt for maskinen, må momentet "på ejerens bekostning" være opfyldt, da hun har forpligtet sig til at betale herfor. Selvom

vaskemaskinen endnu ikke er sluttet til vand og el, må den anses for at være stationært anbragt i bygningen og dermed bestemt til varig forbliven heri. Momentet "indlagt" må herved anses for at være opfyldt. Ligeledes må vaskemaskinen anses at være "til brug for bygningen". På det grundlag må det konkluderes, at vaskemaskinen omfattes af Sølyst Sparekasses ret som ejendomsparthaver i medfør af TL § 38, og at Hvidevarehuset A/S ikke kan gøre sit ejendomsforbehold gældende. Uanset om eksaminanden måtte nå til det modsatte resultat, trækker den gode argumentation op.

Finder eksaminanden, at vaskemaskinen ikke er omfattet af TL § 38, bør TL § 37 kort behandles. Ganske vist anvender Klara Kastberg sit hjem til at udøve sit virke som privat dagplejer, men den faste ejendom må afvises at være varigt indrettet med en særlig erhvervsvirksomhed for øje. Anses vaskemaskinen fejlagtigt at være omfattet af TL § 37, skal det angives, at bestemmelsen ikke er en ekstinktionsregel, jf. ordlyden "når intet andet er aftalt".

Skulle eksaminanden finde, at Hvidevarehuset A/S kan tilbagetage vaskemaskinen i medfør af sit gyldige ejendomsforbehold, skal vedkommende behandle, hvorvidt især RPL § 509, stk. 1, er til hinder for tilbagetagelse. Klara Kastberg angiver, at vaskemaskinen var nødvendig for både hendes arbejde og hjem. Ganske vist kan en vaskemaskine omfattes af trangsbeneficiet i medfør af RPL § 509, men to vaskemaskiner forekommer langt fra nødvendigt til opretholdelse af et beskedent hjem.

PENSUM:

Bent Iversen m.fl.: Panteret (5. udg. 2015), især s. 219-237 (TL § 38) og s. 238-260 (TL § 37).

Anders Ørgaard: Sikkerhed i løsøre (10. udg. 2020), s. 153 (RPL § 509).

Spørgsmål 4: Redegør for, i hvilket omfang Vera Vestlund er forpligtet til at opfylde kautionsforpligtelsen.

Der er tale om privat kaution (kaution uden for erhvervsforhold), da der ikke er en erhvervmæssig relation mellem låntageren Klara Kastberg (hovedmanden) og kautionisten Vera Vestlund. Kautionsforpligtelsen lyder på betaling i "rette tid", og der er derfor tale om en selvskyldnerkaution. Kautionsforpligtelsen er indtrådt, da Klara Kastberg har misligholdt sin betalingspligt.

Eksaminanden skal tage stilling til, i hvilket omfang Vera Vestlund har pligt til at opfylde kautionsforpligtelsen. Der er tale om privat kaution over for et pengeinstitut, hvorfor lov om finansiel virksomhed § 48 finder anvendelse, og den resterende del af eksaminandens besvarelse skal derfor tage udgangspunkt i § 48.

På baggrund af opgavens oplysninger skal det lægges til grund, at betingelserne i § 48, stk. 1-4 og stk. 10, er opfyldt, herunder at kautionisten er tilstrækkeligt informeret om indholdet af aftalen og konsekvenserne af at påtage sig kautionsforpligtelsen, samt at kautionsforpligtelsen ikke er i misforhold er til kautionistens økonomi.

Eksaminanden skal herefter behandle § 48, stk. 6-8. Efter § 48, stk. 6, 1. pkt., skal ved udeblivelse med betaling af afdrag mv. gives meddelelse herom til kautionisten senest 3 måneder efter de pågældende ydelsers forfaldsdag. Efter § 48, stk. 6, 2. pkt. gør det samme sig gældende for indrømmelse af henstand, uden at kautionisten har givet samtykke hertil. Sølyst Sparekasse har givet Klara Kastberg henstand med betalingen af 7 måneders afdrag (7 x kr. 10.000; i alt kr. 70.000), uden at Vera Vestlund som kautionist har samtykket heri, jf. § 48, stk. 6, 2. pkt. Da Vera Vestlund først får meddelelse om de udeblevne afdrag den 3. januar 2022, er hun frigjort for de afdrag, som skulle have været betalt tidligere end 3 måneder før meddelelsen, jf. § 48, stk. 7. Hun er således frigjort for afdragene fra før den 3. oktober 2021, som omfatter 5 afdrag hidrørende fra 1. juni til 1. oktober 2021 og herved et beløb på 5 x kr. 10.000 kr., i alt kr. 50.000.

Ifølge § 48, stk. 8, kan kautionsforpligtelsen nedsættes yderligere end efter stk. 7, i det omfang Vera Vestlunds regreskrav mod Klara Kastberg er blevet forringet. Det er positivt, hvis eksaminanden behandler dette, men der er ikke i opgaveteksten grundlag for at fastslå, hvorvidt dette er tilfældet.

Konklusionen er, at Klara Kastberg hæfter for den ikke nedsatte del af hovedstolen på kr. 50.000 kr. (kr. 100.000 fratrukket kr. 50.000).

PENSUM:

Hans Viggo Godsk Pedersen: Kautions (11. udgave 2016) s. 18-20 (kaution uden for erhvervsforhold), s. 40 f. (selvskyldnerkaution) og kap. 5 (privatkaution over for penge- og realkreditinstitutter), herunder især s. 103-105 (lov om finansiel virksomhed § 48, stk. 6-8).